

Reklame, reklamacije in oglaševanje
na avstrijskem območju
celo hit. 2. II. nadst. Harnisch in oglašev
je plačevati less Trst. Odprte reklame
silo so preste podlino.

^a P values in parentheses.

(Pride 80).

1. Ako zvoledi govoru in osebnosti varnosti naših poslancev res ni pretela nikdar ni najmanjša nevarnost, zakaj je bilo videti posebnih odredb policije vsikdar, kadar koli se je raznesel glas, da pride v zbornico gosp. vitez Nabergoj? V če gavo varstvo je bil določen ves aparat uniformiranih in neuniformiranih redarjev pred mestno palačo?!

2. Kakovost je napravila na gosp. barona Conrada slovenska izjava? Benussi, da ne pozna nobenega Nabergoja, ki bi smel podpisovati take dokumente, ki bi se torej smeli smatrati mestnim svetovalcem in poslancem? Kaj meni gosp. baron Conrad, kako so odpravile te besede — skozi okno ven? Mar bi razložen ta odmev: mi, večina ne pripoznavamo g. Nabergoja članom zbornice, torej ne pripoznajete ga tudi vi na galeriji in na ulici!! Gospodu baronu Conradu menda ne treba praviti, do kakih posledic lahko dovajajo take apostrofe med takim toli lahko razburljivim občinstvom! Rekli smo že enkrat in ponavljamo danes zopet: gospod Benussi, se svojim utemeljevanjem, je najbolje podkrepil izjavo naših poslancev!

3. Sedaj pa dodajmo še ono tretje obljubljeno dejstvo! To bi bilo: izjava gospoda barona Conrada bi bila utemeljena popolnoma, ako bi bil utaknil v isto tehle par besed: „V moji navzočnosti!“ Kajti to je res in temu ne oporekamo: v njegovi navzočnosti ni nikdar pretela nevarnost našim poslancem, in sicer zato ne, ker ga navadno ni bilo v zbornici, ko so se bližali viharji!!

In ravno to dejstvo razsvetljuje po bliskavi — minole čase!

Nolimo usiljevati svojega menenja nikomur, in tudi gospodu baronu Conradu ne, ampak le beležiti hočemo tu, da gospod vladni zastopnik bi bil v polni meri storil svojo dolžnost, da se je omejil na izjavo, da vlada je res dobila prevod izjave slovenskih poslancev in da ne more ničesar storiti v stvari. Gosp. baron Conrad pa se je brez pridržka prilagodil idejam gg. Benussija in Domperija in je izustil večini zahtevani in toli zaščeleni — Fleisszettel. Kdor zna čitati v sanjskih bukvalah političnih, ta naj si napravi sam nadaljnje zaključke!

Deželni zbor istrski.

II. seja dne 22. januarja 1898.

(Zvršetak.)

Predlog poslanca Spinčiča in tovarišev za odpravo šolskih takse se je glasil:

Z noto od 18. novembra 1897. št. 1758 je visoki c. kr. deželni šolski svet pozval slavni deželni odbor, da pritrdi predloženi obustavi izvršenja deželnega zakona od 7. avgusta 1896. št. 25, tičočega se uvedenja šolskih takse v ljudskih šolah.

Podpisanim ni znano, kako je odločil deželni odbor; menijo pa, da ga ni zastopnika, ki bi se hotel nepovoljno odzvati na posiv c. kr. deželnega šolskega sveta, in bodo vsi kakor jeden za to, da se v tekočem šolskem letu ne uvedejo šolske takse, in to iz vzroka, navedenega v rečeni noti, namreč slabe letine.

Podpisani se zajo dalje se svojim predlogom. Menenja so istega, kakoršnega so bili vsikdar, da bi se šolske takse sploh ne bi smele uvesti nikdar, da dotični zakon ne bi smel stopiti v življenje nikdar.

C. kr. deželni šolski svet, zagovarjajoči predlog obustave izvedenja tega zakona za to šolsko leto, izreka nado, da bodo bodoča letina bolja in da se povzdigne davčna moč prebivalstva.

Upajmo, da bodo letina bolja, in da se povzdigne davčna moč prebivalstva, ali to poslednje se ne zgodi ni v jednem letu, ni v dveh, ni še mnogo časa.

A kadar se zgodi to prej ali slej, določila zakona od 7. avgusta 1896. bila bi pretežka za veliko večino starišev otrok. Izvajanje teh določil bi povzročalo preveč dela, kajti tako preobremenjenim občinskim upravam, povzročalo bi — tudi ob najnepristranskem postopanju — neprestanih zadev in razmerje, ako ne tudi kaj hujšega; povzročalo bi mnoge dela tudi ces. kr. okrajnim oblastim in deželnemu odboru.

In tudi da ne bi bilo vsega tega, šolske takse bi se vendar ne smele uvajati.

Šolski pauk je splošno dobro, za katero bi morali doprinesati vsi davkoplačevalci po svojih

močeh; šolske takse so v nasprotju z obveznostjo prvega pouka; z istimi bi se odvrčalo prebivalstvo od snovanja šol, katerih je še mnogo treba v Istri, in katere zahtevajo zakoni; tudi v drugih deželah, dasi pravičnejše urejene, nego pa v Istri, so se pokazale neprimerne.

Radi vsega tega podpisani stavljajo sledeči predlog:

Visoki deželni zbor izvoli odločiti:

1) Deželni zakon od 7. avgusta 1896. št. 25, tičoč se uvedenja šolskih takse, je olpravljen;

2) Ta predlog naj se izroči finančnemu odseku zbornice v proučevanje in poročanje z nalogom, da zajedno prouči in pradiži, kako bi se brez šolskih takse malo po malo zadovoljilo vedno večim potrebam za ljudsko šolsko namene.

Pulj, 22. januarja 1898.

Spinčič, Mandić, dr. Laginja, dr. Stanger, Jenko, Kompare, Kozulić, dr. Mate Trinajstić, dr. Dinko Trinajstić.

Na to je predsednik dal prečitati predlog dra. D. Trinajstića, naj bi deželni zbor *izustil sv. Očetu papežu*. Že popred, nego je dal prečitati ta predlog v prevodu, nastalo je nekako stikanje in zmešnjava med člani večine, kajti najprej ga je prečital predsednik in potem tajnik Varetou, vsaki za-se, in ta poslednji je priobčil predlog tovarišem. Ko se je čital predlog, čuti je bilo raznih vsklikov med člani večine in na galeriji.

Posl. Nikola Venier je hotel predlagati, naj gre zbornica na dnevni red preko tega predloga, ker da se zbornica mora baviti z upravnimi, nikakor pa ne z duhovnimi stvarmi. Nekateri tovariši njegovi so ga mirili. Predsednik pa je preprečil stvar s tem, da je rekel, da sedaj ni razprave o tem predlogu. Dal pa je glasovati o nujnosti predloga, kakor so zahtevali dr. D. Trinajstić in tovariši. Za nujnost so glasovali samo Hrvati in Slovenci! Gospoda iz večine so glasovali proti nujnosti.

Predlog dr. D. Trinajstića se je glasil:

Dne 1. januarja 1898. je slavil sv. Oče papež Lev XIII. 60letnico svojega mašništva. Ta mož, katerega slavljeno Emil Castellar prištava prvim veleumom tega stoljta, zasluži po leg našega občudovanja tudi našo ljubav in spoštovanje kakor vidni glavar cerkve, kateri pripadamo mi vsi in kateri akoro izključno pripada prebivalstvo te pokrajine.

Ozirom na to stavlja se sledeči predlog:

Predsedništvu se nalaga, da v imenu te zbornice odpošlje sv. Očetu Levu XIII. povodom nedavne proslavljene 60letnice njegovega mašništva, najponižnejo čestitko z izrazom globokega spoštovanja in sinovske udanosti.

O tem predlogu naj se glasuje ob njega prvem čitanju, ne da bi se izročil isti kateri si bodi komisiji.

Dr. Trinajstić, dr. Stanger, Kozulić, Kompare, Spinčič, dr. M. Trinajstić, dr. Laginja, Mandić.

Posl. Mandić je izročil za pred sejo predlog za podporo *stradajočim*. Tega predloga niso prečitali tega dne niti v prevodu. Isti se glasi:

Gotovo je znano visokemu deželnemu zboru, da naša pokrajina ni imela od leta 1879. sem slabejše letine, nego je bila v letu 1897. Glavni pridelek Istre, to je vino, uničen je bil po nekaterih krajih že v zarodu, in to po dolgotrajnem deževju v spomladi, ali po mralih vetrovih za časa svetja. Pozneje nastale povedaji so po nekaterih krajih dežele silno poškodovale polja, vinograde, livade, ceste in mostove.

Pod konec poletja in začetkom jeseni je poljka nesrečna toča nekatere občine popolnoma, druge deloma, a kar je ostalo grozdje, segnalo je valed dolgotrajnega dežja.

Večini prebivalstva Istre, esobito onemu na kmetih, preti vsled tega največja beda in nadloga. V mnogih občinah nima ljudstvo še sedaj, s čemer bi se hranilo.

Dolžnost je sveta toliko državi, kolikor deželi, da ob takem stanju prihitita naroda na pomoč.

Država je sicer določila neko svoto v podporo stradajočim valed slabe letine, vendar pa ne niti od daleč v oni meri, kolikor bi morala in kolikor zahteva skrajna potreba prebivalstva.

Pokrajina pa, kolikor je poznane podpisanim, ni storila še ničesar v ta namen.

Radi tega stavljajo podpisani sledeči predlog:

1) Deželni zbor naj izvoli skleniti, da se iz deželnih sredstev dovoli denarna pomoč onim okrajem ali občinam — in to čim hitreje in v kolikor možno veči meri —, ki so bile poškodovane min. leta vsled elementarnih neigod. Ta podpora naj služi za nakup hrane ali semen, ali pa naj se s isto izvedejo koristna javna dela, da se tako ponudi narodu zaslužka.

2) Cesarska vlada se pozivlja, da vsakako povzra s radajčim v Istri namenjeno podporo, ter isto nakaže čim prej v to svoto.

Ta predlog naj se izroči finančnemu odseku na čim hitreje proučevanje in poročanje.

M. Mandić, Kompare, Jenko, Kozulić, Spinčič, dr. Laginja, dr. Mate Trinajstić, dr. Stanger, dr. Dinko Trinajstić.

Za tem sti se še odobrili volitvi novoizvoljenih poslancev dra. Scampicchio in dra. Ghera iz veleposestva. Vredno je zabeležiti, da sta bila ta dva poslanci izvoljena le kakimi 30 glasovi, in to deloma osebno, deloma po pooblastilih.

V dotičnem poročilu opozoruje deželni odbor na neke nepravilnosti, ki so se dogodile baje o sestavi volilnih list, ter predlaga, da se te dajo pregledati od politično-ekonomičnega odseka, čemur je pritrdila večina.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 27. januarja 1898.

Položaj na Češkem. Gospodom profesorjem na nemškem vseučilišču v Pragi se menda ne mudi več tako; tudi oni ne jedo juhe tako vroče, kakor se kuha na ognjišču Wolfvem. Včerajnji oficijoni „Prager Abendblatt“ javlja, da se predavanja na rečenem vseučilišču vrše mirno dalje in tudi vse ostale posle oskrbuje akademski senat. — Sekcijski načelnik Hartel, katerega je naučno ministertvo poslalo posredovat v Prago, je menda miril v tem zmislu, da se prepoved nošenja državnih znakov prekliče takoj, čim nastanejo mirnejši odnošaji ob zaključku sej deželnega zbora.

Novo jezikovne naredbe izidejo baje dne 10. februarja. Njih vsebina bode taka — tako pravi neko dunajsko poročilo — da ne bode popolnoma zadovoljila ni Čehov ni Nemcev. Določilo, da morajo vsi državni uradniki biti večji obema deželnima jezika, odpade v novih naredbah.

Deželni zbor Dalmatinski. Deželni predsednik je naznanil v seji od dne 25. t. m., da je pozval šestorico italijanskih poslancev, naj pridejo v zbornico tekom 8 dni, sicer zgube mandata. (Italijanski poslanci so napovedali namreč štrajk, dokler ne bode po njih volji rešeno vprašanje italijanske šole v Spljetu.)

Deželni zbor Niše-Avstrijski. Včeraj so interpelovali nemški nacionalci radi „provokatoričnega“ nastopanja nekaterih katehetov. Te provokatorično nastopanje da obstoji v tem, da na nekaterih razredih na Dunaju ni jedne nemške besede, kedar se poučuje veronauk, ampak se poučuje v češkem jeziku. Ali te hujše stvari se dogajajo na Dunaju: celo spovedujejo se in molijo otroci v češkem jeziku! Interpelantje zahtevajo od vlade, naj disciplinarnim potom premesti dotične katehete.

To je grozno, da na nemškem Dunaju morajo otroci moliti po češki, stokrat groznejše, ako pomislimo, da so ti otroci — čeških starišev! Na nekaterih razredih na Dunaju je namreč do nad 90% čeških učencev. S takimi Dunajčani morajo katehete seveda govoriti po češki, ako hočejo da bode imel pouk kaj vspeha.

Deželni zbor Gorenje-Avstrijski je vsprejel predlog, katerim se izreka vladi priznanje za nje dosedanja prizadevanja in izreka nado, da ista skoro ustvari urejene parlamentarne odnošaje s tem, da v zmislu opravičenih zahtev Nemcev premeni tista določila jezikovnih naredeb, ki so škodljiva posrednemu stanju in koristim Nemcev ter da na ta način uglaadi pot zakonitemu urejanju jezikovnega vprašanja. Povdarjaje ohranitev sedanje državnopravne uredbe monarhije izreka ta deželni zbor svoje prepričanje, da do tega cilja bi najhitreje dovedla razdelitev Češke v jezikovnem pogledu na 3 dele. Deželnemu odboru se nalaga, naj prihodnjemu deželnemu zboru predloži načrt zakona za uvedenje nemškega jezika kakor jedinega učnega jezika na javnih šolah Gorenje Avstrije. Posl. Wimbözel in tovariši so predlagali želez-

niško zvezo Trsta z avstrijskimi notranjimi deželami preko Rottmanna, Tur in Karavank.

V deželnem zboru Solnograškem je dal deželni glavar prečitati brzojavke kardinala Rampole, v kateri se zahvaljuje papež na izrečeni mu čestitki. Ta deželni zbor je sklenil, zaprositi finančnega ministra, da do 15. marca podaljša rok za napovedbe dohodarine.

Zbornica poslancev Ogerska je dovršila večerjo generacije razprava o proračunskem provizoriju. Tekom razprave je povdarjal finančni minister, da finančno položenoje Ogerske ni nič boljše in nič slabše, nego one drugih držav. Državno gospodarstvo da je v najlepšem redu, tako je zatrdil gospod minister.

Bolgarska. Princ Ferdinand se poda se svojo soprogo in sinom Borisom v Petrograd, kjer ostanejo nekoliko dni. — V sredo je bila krščena po katoliškem obredu Evdokasija, hčerka prince bolgarskega. — Kapitan Bojčev in policijski prefekt Rovelic sta bila ubojena v svojem času od 1. instance na dosartno ječo radi umora neke Simon — ljubice. prvega. — Više sodišče pa je obsodilo sedaj oba na smrt.

Različne vesti.

Imenovanje. Trgovinsko ministerstvo je imenovalo gosp. dra Ivana Slejko koncipistom na takajšnji poštni in brzojavni direcciji.

Hrvatska osrednja šola v Istri. V „Slovenakem Narodu“ čitamo brzojavko: Naučni minister grof Lantor je naznanil filozofski fakulteti, da ustanovi 6 stipendijev po 500 gld. za hrvatske visokošolce, ki se hočejo posvetiti profesuri in ki so določeni za učitelje na hrvatski srednji šoli, ki se ustanovi na Primorskem.

Slavnemu poštnemu in brzojavnemu ravnateljstvu na znanje. Neka trdka tržaška je dobila dne 25. t. m. brzojavko št. 9119. Ker vemo, da ima brzojavni urad v Trstu tudi nemško-slovenske blankete za telegrame, dovoljujemo si vprašanje, zakaj se je ta slovenska brzojavka izdala na nemško-laski tiskovini? Saj je nemško-slovenskim tiskovinam menda ta namen, da se — rabijo! Kje je Bovec? To ve sicer poštni urad v Bolcanu na Tirolskem, ne ve pa tega poštni urad — v Trstu! Ali to naj bi še bilo, toda ta poslednji poštni urad ne ve tudi tega, kje da je Flitsch?

Pred seboj imamo pismo, katero je odposlala neka znana tržaška trdka svojemu uradniku v Bovec. Pisava je povsem jasna in slovenskemu krajevnemu imenu je dodano tudi nemško označenje. Lepo je zapisano: „V Bovec — Flitsch“.

In vendar je to pismo romalo v Bolcan na Tirolskem! In od tod so se srečno poslali v Bovec!

Koliko je šol pri nas in drugod? — Pri nas nekateri ljudje godrnjajo, da se zida in ustanovlja preveč šol. V resnici pa imamo mi v Avstriji, in zato še posebej mi Slovenci, premalo šol, kajti po drugod jih imajo več. Zato pa je ljudstvo po nekaterih tujih državah bolj izobraženo, pa tudi bolj — premožno. Poglejmo! — Avstrija šteje 42,580,000 duš in ima 17,735 ljudskih in 472 meščanskih šol. Pride na vsakih 100,000 prebivalcev po 74 šol, ali ena šola na 1850 duš. V severni Ameriki pa pride ena šola na 210 prebivalcev, v Norvegiji na 270, na Švedskem na 448, na Francoskem na 473, na Italijanskem na 546, na Španskem na 560, v Luksenburgu na 624, na Danskem na 701, na Nemskem na 826, na Portugalskem na 848, na Nizozemskem na 1015, v Belgiji na 1070, na Angliškem na 1203, na Grškem na 1245, na Rumunskem na 1754, v Bolgariji na 1784, v Rusiji na 2196, v Srbiji na 3112 duš. Rumunija, Bolgarija, Srbija, Rusija in seveda Turčija so na slabšem, nego mi, po drugod je povsod boljše.

„Primorec“.

Veliki ples „Del. podp. društva“. Kdor si želi omisliti ložo za veliki ples prih. sobote, naj se takoj zgleda v društveni pisarni, sicer bi bilo prepozno. Kolikor čujemo, je zanimanje za ta ples veliko.

Odbor društva „Kolo“ se obrača do slavnega odbora „Trž. podpornega in bralnega društva“ z uljudno prošnjo, da bi slavno-isti ob sobotah dovolil temu društvu svoje prostore za obdržavanje ženskih vaj. Nadejamo se, da nam slavní odbor

„Tržaškega podpornega in bralnega društva“ ne odreče te prošnje, ker mi ne moremo iskati podpore drugje, nego v bratskih društvi slovenskih.

Odbor „Kola“.

Bralno in pevsko društvo na Opčinah je imelo nedavno svoj redni občni zbor o katerem smo dobili naslednje poročilo: Predsednik g. Kariž je v lepem govoru pozdravil zbrane člene. Tajnik gosp. R. Bizjak je šibal trpkimi besedami nebržnost nekaterih členov ter njih nemarnost v plačevanju udnine. Spominjal se je verza, ki ga je čital nekje: „Mnogokateri se isti, da je narodnjak — Ter z dušo in telom Slovenec gorak — Če prideš ga prosit za narodni dar — On nima drobiža nikoli nikdar“. Upajmo pa, da se obrne na bolje tudi v tem pogledu! Upajmo, da spoznajo skoro tudi nemarneži svoje pregrehe. Vsem nam bodi pa naloga, da se tesno oklenemo društva, da združenimi močmi delamo v njega korist in prosvetah. Ostajmo vsi zvesti sinovi majke Slave, nam v čast in narodu v slavo!

Potem je prečital blagajnik, g. Ferdo Ferluga, svoje poročilo, katero je zbor potrdil jednoglasno. V novi odbor so bili voljeni: g. Fran Kariž predsednikom, g. Andrej Sosič podpredsednikom, g. Radivoj Bizjak tajnikom, g. Ferdo Ferluga denarničarjem, gg. Jakob Hrvatina, Ivan M. Sosič, Ivan M. Hrovatin, Josip Vremec, odborniki.

Potem se je vsprejel nasvet, da se društveno ime premeni v „Zvon“. Predsednik, g. Fran Kariž, je zaključil zborovanje lepim govorom ter je zaklical trikratni „živio“ presvetlemu cesarju. Po zborovanju je donela slovenska pesem in čuti je bilo lepih govorov in napitnic. Ker je bilo kmalu po novem letu, zbujaali so se nam spomini na burno in usodno leto 1897., spomini na dogodke, ki ostanejo trajno zabeleženi v naši narodni knjigi. Beg dal — ta želja je prešinjala vse navzoče — da nam leto 1898. prinese milejših dni in srečnejše bodočnosti.

Občni zbor bralnega in pevskega društva „Slavec“ v Ricmanjih dne 23. t. m. ni bil sklepčen, ker ni bilo zastopanih dve tretjini členov; zato se je bode vrnil drugi občni zbor v nedeljo 30. t. m. po ravno istem dnevnem redu, na istem kraju in ob isti uri ter se bode sklepalo ne glede na število navzočih členov.

Žalostno dovolj, da je izmed 93 članov storilo svojo dolžnost le 51! Res je, da se saupa odbor — toda je tudi pomniti, da je dolžnost vsakega člana, udeležiti se zborovanja, kjer se ališ marsikaj dobrega in nasvetuje ter tako združeno približuje namenu, v kateri je ustanovljeno društvo. Da se vidimo terej v nedeljo v polnem številu!

Odbor.

Slovenske pevsko društvo na Dunaju priredi v soboto dan 6. februarja 1898 plesni venček v kostumih. Gospé in gosposdije vabljeni so udeležiti se tega plesa v slovenskih kostumih.

Koliko velja avstrijske in evropske vojaštvo na leto? Avstrija je potrošila od leta 1866. do danes vsega vkup 3900 milijonov gld. (Za letošnje leto samo je bile za vojaštvo v proračun postavljene 184 milijonov gld.) En infanterist velja pri nas na leto 221 gld., lovec 226 gld., kavalerist 468 gld., topničar 348 gld., ženist 246 gld., voznik 500 gld.; povprek velja jeden vojak 325 gld. na leto brez orožja. Novo orožje (puške, sablje itd.) je veljalo pri nas od leta 1866. do 1888. vkup 187 milijonov gld. — Vse evropske države pa izdajajo za samo vojaštvo na leto več ko 2500 milijonov gld. Evropske vojske so požrle v poslednjih 40 letih 28 milijard, 25 milijonov, t. j. osemindvajsetstotih dvestopetindvajset milijonov gld. Padlo je v teh vojnah 2 milijona 580 tisoč mladih in zdravih fantov! — S temi vojnami napravile so evropske države 25 tisoč 775 milijonov gld. državnega dolga. Potem pa še ljudje poprašujejo, kam gre denar?

„Primorec“.

Povratitev ugrizenih. Od 27 oseb, katere so bile ugrizene od ateklega psa in katere so se podale na Dunaj radi zdravljenja, vrnilo se jih je 20. Zaostalo jih je tamkaj še 7.

Da se izogne ženski, se je usmrtil. Leta 1896 pozvan je bil v vojake Adolf Böhm iz Brna. Bil je v mornarici in sicer kakor podčastnik v pisarni. V svojem rojstnem kraju je imel že svoje zaročenke. Vendar si je dobil tukaj v Trstu neko ljubico, kar se vojakom baje dogaja večkrat. Bila je ta neka natakara v neki pivarni in ime jej

je bilo Olimpija. Kljub temu, da jej je povedal potem, da ima doma že svojo zaročenko, in jej je prepovedal misliti še nanj, ni mu ona dala več miru ter ga je nadlegovala vedno.

Da se osveti, pisala je njegovim staršem in njegovi zaročenki, ter javila, da se zveza med njima ne more več razdreti. Starši so vse to sporočili vojaku. Le-ta je zažugal Olimpiji, da ga ne sme več nadlegovati. Vse zahtoj.

V ponedeljek je prišla k njemu v pisarno, kjer se je sprickala s njim. Zažugala mu je tudi ga usmrtiti, ako ne bode hotel več vedeti zanj. Vojak, misle, da se ona le šali, ponudil jej je smehljuje svoj nož. In v istini je zgrabila nož in bi mu ga bila gotovo zasadila v prsi, da se ni izognil in da je niso prišli drugi navzoči tovariši njegovi, ki so jo tudi odpravili potem. Od takrat je bil Böhm vedno zamišljen.

V torek se je zopet vrnila Olimpija ter je hotela govoriti s ljubimcem. Ta je naprosil svojega prijatelja Godina, da jo odpravi. Ker se pa poslednji ni hotel vtikati, jo je Böhm sam pregovoril, da je odšla. Tudi on se je odpravil reši Godini: „Te je zadnjikrat, da se vidiš“. In res: ni se vrnil več. Bilo je polnoči. Ob obrežju pri Sv. Andreju sta hodila polagoma svojo pot dva stražarja. Čudno se jima je zdelo, videti tamkaj ob tej uri vojaka samega. Vojak se jima je zgubil med drevesi. Čim sta se odstračila s tega mesta, zaslišala sta strel. Naglo sta se obrnila in stekla tjekaj, od koder je prihajal strel — in na tleh v krvi je ležal vojak, trdo držeči v roki samokres. Jeden stražarjev je ostal tamkaj, drugi pa je hitel poklicat zdravnika z zdravniške postaje. Zdravnik je došel hitro, a mogel je samo potrditi že nastalo smrt. Obvestili so hitro tudi častnike, ki je imel nadzorstvo v vojašnici. Le-ta je zakazal odnesti truplo v vojaško kapelo, potem, ko je policija popisala dogodek.

Opice kakor delavci. Kapitan Lan Moss ima v Transvalu v južni Afriki rudnik. V tem rudniku dela razven ljudij, tudi 24 — opic. Sedmero teh opic vrši toliko dela, kolikor sedmero odraslih močnih ljudij. Dostikrat delajo taka dela, kakor nih ne bi vršili ljudje. Iz vseh kotov znašajo na jeden kup najmanjše koščke in odpadke, in lahko je potem ljudem, vse to spraviti v korist. Čeravno ne sili nikdo opic k dela, ter jim je svobodno, kar in kolikor hočejo delati, ne vidiš jih nikdar brezposelne. Če drugega ne, hodijo v rudnik in tamkaj pomagajo delavcem. Med njimi ne nastajajo nikdar prepiri. Svoje naloge izvršujejo točno in v redu. Ob enem z delavci začenejo in završujejo delo. Posebno zanimivo je opazovati jih na delu, ker vse delajo točno in enako. Velikokrat spremenjajo vozove iz rudnika, in če je odpala le neznačajna mrvica, hitro jo pobirajo in mečejo v voz. Mnogo delavcev bi se lahko učili od njih.

Ukradel je neki Viktor M. gospodinj, pri kateri je bil na stanovanju, 3 srebrne ure, 2 para nahanov, jedno srebrne zapestnico, jeden srebrn in tri zlate prstane. Gosp. Titz ga je staknil sinoči. Viktorček je priznal. Odveli so ga v znano zavetišče.

Neureče. Kmet Andrej Semič iz Postojne peljal je včeraj seno v Trst. Blizu openskega obeliska pa se je voz stresel tako, da je voznik padel na cesto. Pobil se je močno na glavi in je bil sproveden v bolnišnico.

Delavci v livarni pri Škodnju so metali v morje neke ostanke minerala, ki so povzročili, čim se se dotaknili vode, nekaj strel ter raznesli v zrak kamenje in drugo. V obližju je bil delavec, Blaž Abad, katerega je raznešeni material precej poškodoval na večih krajih telesa.

Mario Dubretič je nosil v roki buteljko. Spodrsnilo se mu je in je padel. Buteljka se je razletela. Forezal se je precej ob koščkih stekla.

70letno Ano Šilan prišlo je kolo nekega voza ter je vrglo na tla. Sreča je bila, da je voznik nagle obrnil konja in je bila Šilan le lahko poškodovana.

Grozen požar uničil je v sredo v St. Luis v Argentini zalogo žita. Škoda ceni se na 1 mil.

Tepež. Oglar G. Kante sprl se je včeraj v gostilni v ulici Punta del Forne z drugimi oglarji in težaki. Kmalu je nastal tudi tepež. Med ozarci in posodami, ki so letele v zraku, zablistel se je tudi nož. Valed krika in ropota prišel je v

4.50 " brzovlak Diva Pulja, Rovinja,